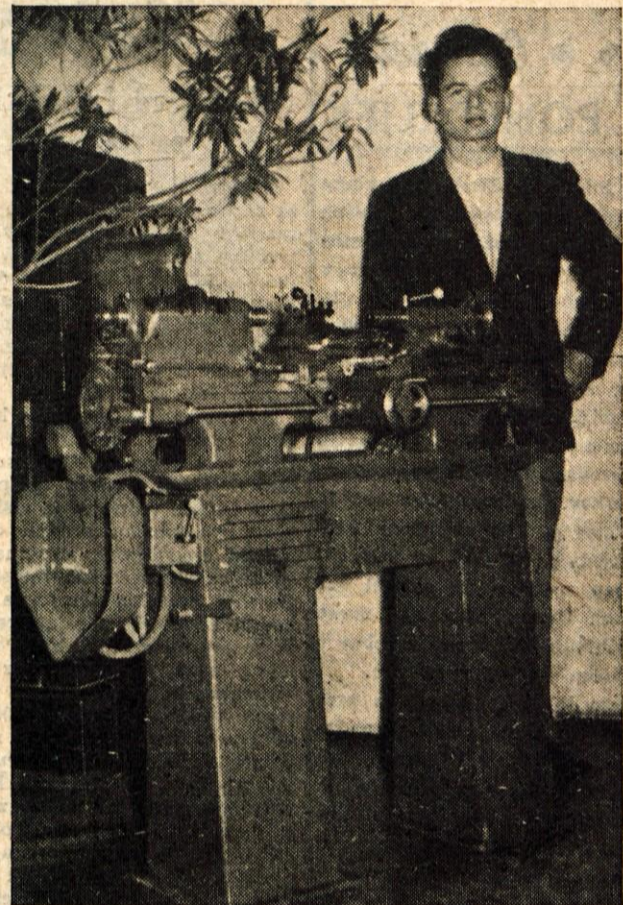

Glasilo SZDL za Gorenjsko

Glas

Gorenjske

Izdaja: Gorenjski tisk / Ureja:
Uredniški odbor / Odgovorni
urednik: Slavko Beznik
Telef. uredništva 475 — uprave 190
/ Tekoči račun pri Komunalni banki
Kranj št. 61-KB-1-Z-135 / Izdaja v
ponedeljek in petek / Naročnina: letna
300, polletna 300, mesečna 50 dinarjev.

VZGLED
Levro Humar — vajenec, je sam izdelal stružnico vredno
500.000 dinarjev

Pred pomembnimi prazniki

KAKO BODO PRAZNOVALI OBLETnico ZB, DAN VSTAJE IN OBČINSKI PRAZNIK NA JESENICAH

Občinski odbor SZDL Jesenice je sklical v ponedeljek sestanek sekretarjev občinskih forumov, na katerem so razpravljali o skorajšnjem prazniku Zveze borcev — 4. juliju, Dnevu vstaje — 22. juliju in občinskem prazniku — 1. avgustu. Na sestanku, ki se ga je udeležil tudi predsednik Občinskega ljudskega odbora Jesenice, Maks Dolinar, so sprejeli okvirne programe posameznih praznovanj. Na predvečer praznika ZB naj bi bil na Jesenicah večer partizanskih pesmi, s sodelovanjem vseh zborov z območja jeseniške občine, na praznik pa odhod članov ZB na Obranco, kjer bo razen počastitve spomina padlih borcev, razvitej prapora ZB. Na predvečer Dneva vstaje pa nameravajo privediti na trg pred gimnazijo partizanski večer pri tabornem ognju, »Borci govore«. Ob tabornem ognju bodo govorili o partizanskih doživljajih, vmes pa bodo igrali godbe na pihala in peli pevski zbori partizanske pesmi.

Na praznik Dneva vstaje pa bo avto-moto klub Jesenice organiziral avto-moto dirke združene s patrolnim streljanjem. Razen praznika ZB in praznika Dneva vstaje, nameravajo na Jesenicah najdostojneje počastiti občinski praznik, saj bodo letos k skupnemu praznovanju pritegnili še prebivalstvo bivših občin Zirovnica, Dovje-Mojstrana in Kranjska gora. Na predvečer, t. j. 31. julija bo v dvorani doma »Partizan« na Jesenicah slavnostna proslava.

Z 21. seje ObLO Kranj

Za uspešno delo državnih kmetijskih posestev

Premalo povezave med OZZ Kranj in državnimi kmetijskimi posestvi - Državna kmetijska posestva naj imajo svojo prodajalno

Kranj, 23. junija.

Včeraj popoldne je bilo 21. zasedanje Občinskega ljudskega odbora Kranj. Kot najvažnejša točka dnevnega reda je bilo nadaljevanje razprave o državnih kmetijskih posestvih in kmetijskem zadrugištvu, o čemer so odborniki razpravljali že na prejšnji seji.

Med razpravo so odborniki ugotovili, da obstoji še danes nekaj nezdružljivih in nesmiselnih pojavov med državnimi kmetijskimi posestvi in grosističnimi odkupnimi podjetji ter Okrajno zadrugno zvezo. Namreč, državna kmetijska posestva pridelajo precejšnje količine razne površine, žit, sadja itd., katerih pa ne morejo prodati in jih tako nuditi potrošnikom, čeprav so zahteve po njih precejšnje. Samostojne lastne prodajalne državna kmetijska posestva danes nimajo, maloprodaja sem in tja pa tolikšni proizvodnji ne more zadostiti; brezkonkurenčni grosisti v kranjski občini pa so pri svojih odkupnih cenah nepopustljivi. Tako so državna kmetijska posestva na območju Kranjske občine že večkrat pripeljala v skladišče kranjskim grosistom svoje proizvode, ti pa so ponudili za blago toliko, kot če bi jih morali sami pripeljati iz neprimerno oddaljenih krajev. Tako ponujajo za jabolka n. pr. 15 dinarjev, prodajajo pa jih po 45 dinarjev. Skoraj neverjetno! Stroški bi v takem primeru in morda tudi v drugih, nikakor ne smeli biti dvakrat večji kot stroški proizvodnje.

Razumljivo je torej, da se državna kmetijska posestva s tako kupčijo ne morejo sprijazniti.

Omenjeno dejstvo je dalo odbornikom pobudo za predlog, ki je pravzaprav vznikel že pred približno enim letom: Svet za trgovino pri ObLO Kranj naj bi čimprej proučil vse možnosti, da bi imela državna kmetijska posestva lastno samostojno prodajalno po konkurenčnih cenah. Prav gotovo bi bila uresničitev tega predloga v veliko korist potrošnikom, ki so še danes večkrat predani na milost in nemilost pri nabavi najnujnejših hranil.

Med drugimi številnimi ugotovitvami o stanju v zadrugah

UDELEŽENCI POSVETOVANJA O ORGANIZACIJI DELA IN DELOVNE STORILNOSTI V KRANJU

Kranj, 23. junija.

Ze v četrtek popoldne je Zavod za proučevanje organizacije dela in varnosti pri delu LR Slovenije sklical posvetovanje v Ljubljani, ki so se ga udeležili sekretarji uprav za delo in inspektorji dela iz vseh naših republik. Včeraj pa so udeleženci posvetovanja obiskali Kranj, kjer so si ogledali Okrajno posvetovalnico za delo, o kateri so se izrazili kar najpohvalneje »Planiko« in »Iskro«. Med gosti je bil tudi sekretar za delo pri zveznem izvršnem svetu FRANC POPIT.

25 novih esperantistov

Kranj, 23. junija. Esperantsko društvo je v Kranju obstajalo že pred vojno in je začelo z delom tudi kmalu po osvoboditvi, vendar pa o njegovem delovanju ni bilo mnogo slišati. Po zadnjem občnem zboru pa se je stvar obrnila na bolje in je društvo lahko ponosno na dober začetek, ki naj bo samo uvod k novim, večjim uspehom.

V aprilu je društvo organiziralo začetni tečaj esperantskega jezika z 28 prijavljenci. Zaradi pomanjkanja učnih knjig, je bil tečaj po Cshe-metodi, ki temelji na konverzaciji. Tečajniki so z voljo in prizadevnostjo mnogo pridobili, kar so pokazali tudi izpiti, ki so bili pretekli četrtek. »A« izpit je napravilo z odličnim uspehom 16 tečajnikov, s prav dobrim 7 in 2 z dobrim. Zasluga za ta uspeh gre vsekar predavateljcu Antonu Ker-

žiču, ki je s svojim dobrim poznavanjem esperanta in prijetnim načinom podajanja snovi, mnogo doprinesel uspelemu zaključku tečaja.

O ostalih uspehih in načrtih Esperantskega društva v Kranju pa prihodnjič kaj več.

Ičo

Naš razgovor

Gotovo ni Domžalčana, kakor tudi ne bližnjega in daljnega okolice, ki ne bi poznal 55-letnega Tončka Samejevega, gasbenika - samouka iz Doba pri Domžalah. Kdor ga vidi ali kdor spregovori njegovo ime, tedaj prav gotovo nima v mislih le njega, marveč tudi njegove mlade gasbenike, zlasti

TONČEK SAMEJ

pa male harmonikarje. Po značaju je tih in skromen, o sebi ne govori rad. Je pa zato tembolj priljubljen, zlasti med mladino, saj se ji je ves posvetil.

Ceravno o sebi ne govori rad, sem ga vendar pregovoril, da je v skromnih besedah nekaj mlega povedal o svojem življenju. »Se ko sem bil otrok,« je začel Tonček Samej, »sem čutil do glasbe izredno veselje. Zlasti me je zanimala očetova harmonika, po kateri sem kaj rad posegal. Tako sem se že kot deček naučil igrati harmoniko, ki sem jo sčasoma igral celo bolj kot oče. Razen harmonike sem čutil veselje tudi do ostalih glasbenih instrumentov, zlasti do kitare, tamburice, pa tudi violino sem rad jermal v roke. Današnji skladatelj Lajovic je prigovarjal moje starše, da bi me dali študirat na glasbeno šolo v Ljubljani. Zaradi revščine pa me starši niso mogli dati v uk. To mi ni vzelo volje do glasbe, marveč sem se še z večjim veseljem učil vseh ljudskih glasbil. Moj najljubši instrument pa mi je bila vedno le violina.«

Tako se je nadarjeni Tonček brez vsake šole, toda z vztraj-

in na državnih kmetijskih posestvih so odborniki prišli tudi do zaključka, da je v nekaterih primerih med zadrugami in državnimi kmetijskimi posestvi povezava zelo šibka. Zlasti pa je premalo sodelovanja med Okrajno zadrugno zvezo in državnimi kmetijskimi posestvi. Dejstvo je, da mora OZZ prvenstveno skrbeti za uspešnejše delo v zadrugah, nikakor pa ne bi smela pri tem zanemarjati dela na državnih kmetijskih posestvih. Prav gotovo nima smisla voditi kontrolo rodovnikov živine samo v zadrugah in pri zadrugiških, na državnih kmetijskih posestvih pa ne. Ker so interesi prvih in drugih, kmetijskih zadrug in državnih kmetijskih posestev isti, to je pridelati čimveč in nuditi potrošnikom dobro blago, bi morala Okrajna zadrugna zveza pomagati in skrbeti za napredek vseh. Zato so odborniki sprejeli sklep, da je potrebno v najkrajšem času storiti vse, da bodo zadruge in državna kmetijska posestva delala z roko v roki.

V naslednjih točkah dnevnega reda so odborniki med drugim imenovali upravi odbor provizorija sanatorija za očesno tuberkulozo na Jezerskem, potrdili tarife za kopalnice v Kranju, imenovali načelnika komunalnega oddelka ter odbornika za poroke.

B. F.

Mizarski izdelki na vajenski razstavi v Kranju
Berite članek na 2. strani

Iz življenja delovnih brigad

Prvič udarna brigada

Koprivnik, 24. junija.

I. mladinska delovna brigada »Staneta Zagarja« že dlje časa dela na cesti Koprivnik-Gorjuše. V svojem dosedanjem delu so dosegli že izredno lepe uspehe, katerih v prvih dneh brigadnega življenja ni nihče pričakoval. Normo na gradilišču stalno presegajo in to včasih več kot 50%. V brigadi je vzoren red in zavestna disciplina. Posebno pažnjo posvečajo vzgojno-političnemu delu, saj imajo vedno informacije o važnejših političnih in gospodarskih vprašanjih, na rednih konferencah kritično ocenjujejo svoje delo in delo vodstva, skrbijo za povezavo s prebivalci vasi Ko-

privnik. Vsi jih imajo zelo radi, saj so v vas prinesli novo mladostno razpoloženje.

Predsedstvo Okrajnega komiteja LMS je sklenilo, da za izredno požrtvovalnost na gradilišču in v ostalem delu proglasi brigado prvič za udarno. Zastopniki OK LMS so danes obiskali brigado in ji ob tej priliki na svečan način izročili diplomo in čestitali brigadirjem k doseženemu uspehu. Prvo udarništvo naj bo brigadirjem v vzpodbudo za nadaljnje uspehe, k doseženim uspehom pa jim iskreno čestitamo. —Ič

NA OTOKU STENJAKU PRIDNO DELAJO

Stenjak, 24. junija.

Tudi II. mladinska delovna brigada »Ivana Slavca-Jokla«, ki dela pri urejanju otoka Stenjaka dosega zadovoljive uspehe. Mladinci so izredno zadovoljni, čeprav imajo dovolj dela, saj je bilo treba v prvih dneh premostiti začetne težave. Toda hitro so se znašli in si uredili brigadno življenje. V prvih dneh jim je primanjkovalo orodja in vendar so vseeno mnogo napravili.

Razen dela pri urejanju otoka se večkrat povešeli ob zvokih harmonike, radi zapojejo in se razgovarjajo o važnih političnih, gospodarskih in vzgojnih vprašanjih, tako da bo tudi za njih življenje v brigadi pomembna vzgojna šola. V prostem času radi igrajo različne športne igre, čitajo časopise, knjige itd. Tudi njim želimo, da so v bodoče pridni in, da bi bili kmalu proglašeni za udarno brigado.

M. R.

Seminarji na Mežaklji

Jesenice, 23. junija.

Nedavno je organiziral Občinski sindikalni svet v Kranjski gori seminar za direktorje in upravnike gospodarskih podjetij, na katerem so bili tečajniki seznanjeni s sodobnim načinom vodenja. Tečaja so se udeležili tudi sindikalni funkcionarji ter člani delavskih svetov in upravnih odborov raznih podjetij z območja jeseniške občine. Občinski komitej ZKS pa je organiziral v minulem tednu seminar za sekretarje osnovnih organizacij ZK v počitniškem domu Zelenarne Jesenice na Mežaklji. Seminarjev, ki sta trajala obkrog po 4 dni, se je udeležilo v dveh grupah nad 60 tečajnikov.

Sekretar občinskega komiteja Ivo Ščavničar je govoril o nalogah in vlogah Zveze komunistov. Komerčni direktor Zelenarne Jesenice, Bogdan Knaflič je predaval ekonomsko politiko, okrajni sodnik dr. Zun, je govoril o državljanstvu, tvariš Perovšek iz Ljubljane o zadrugištvu in tov. Balderman iz Kranja o zunanji in notranji politiki.

Harmonika in Tonček Samej

nim učenjem sčasoma že toliko glasbeno izpopolnil, da je zbral okrog sebe nekaj malih harmonikarjev in jih pričel vztrajno in z ljubeznijo učiti. Tega bo domala 28 let. — Naslednje leto se je s svojimi malimi harmonikarji že prvič predstavil s samostojnim koncertom. Tako je Tonček ustanovil prvi zbor malih domžalskih harmonikarjev. Razen tega pa je vodil in učil zbere malih harmonikarjev še na Vrhniki, v Kamniku, Polju pri Ljubljani in drugod, hkrati sem pri mnogih krajih tudi miade tamburaške zbere. Za Domžalčane in okolice ni bilo večjega glasbenega dogodka, kot nastop malih domžalskih harmonikarjev. S svojo pesmijo so razveseljevali mnoge. Pred leti so mladi harmonikarji prejeli na raznih tekmovanjih tudi lepe diplome in druga priznanja.

Kljub letom in invalidnosti pa Tonček še vedno glasbeno vzgaja našo mladino. Pred leti je prenesel torišče svojega dela na Glasbeno šolo v Domžalah, kjer poučuje različne instrumente, zlasti pa harmoniko in kitaro. Gojenci domžalske glasbene šole zelo radi prihajajo k pouku, in to celo po več kilo-

metrov daleč, saj vidijo, da Tonček živi z njimi in dela za njih. —

»Najbolj zadovoljen in srečen sem v krogu svojih malih glasbenikov,« pravi Tonček.

Razen tega poučuje in vodi tudi mladinski tamburaški zbor »SKUD« Papirnice na Količevem in tamburaški zbor »Svobode« v Dobu, hkrati pa sodeluje v orkestru domžalske »Svobode«, kjer kljub invalidnosti doslej ni zamudil niti ene vaje. Za svoja uspešna glasbena prizadevanja je bil lansko leto od Glavnega odbora Zveze Svobod in prosvetnih društev tudi odlikovan.

»Značilno je,« je dejal Tonček, »da se največ talentov odkrije ravno pri harmoniki. Tako sem pri harmoniki odkril izredni glasbeni talent mladega učenika, pianista Ačija Bertoncija in mnogih drugih. Zategadelj menim, da bi zlasti naše podeželske glasbene šole morale uvesti obvezno pouk harmonike.

Veste, muz'ko imam pa še vedno tako rad, da bi zanjo kar umrl, mi je Tonček Samejev še dejal, ko sem se od njega poslovil. —Ič

Nekateri izdelki presenečajo - Letos prvič tudi praktični izpiti

V SOBOTO JE »zeleni vlak« predsednika republike Josipa Broza Tita s katerim se je mudil na tritedenskem obisku v Sovjetski zvezi, prispel na obmejno postajo ob sovjetsko-romunski meji, Ungeni.

Tu se je poslovil od svojih spremljevalcev. Pozdravil ga je v imenu Sovjetske Moldavije podpredsednik Moldavske vlade Šcolakov. Na pozdravne besede ob slovesu je odgovoril tudi predsednik Tito in se zahvalil za lep sprejem ter zahvalil delovnim ljudem Sovjetske zveze v prihodnje še mnogo uspehov v bodočem ustvarjalnem delu.

Nato je predsednik Tito prestopil v »modri vlak« in nadaljeval pot proti Bukarešti, kamor je prispel v nedeljo zjutraj.

Na vmesnih postajah so delovni ljudje Romunije priredili predsedniku Titu in članom jugoslovanske delegacije zelo lep in prisrčen sprejem. Vzdrž vse pruge so visile jugoslovanske in romanske zastave, okinčane s cvetjem in zelenjem.

Točno ob 8. uri zjutraj je prispel včeraj predsednik Tito s podpredsednikom Zveznega izvršnega sveta Edvardom Kardeljem ter državnim sekretarjem za zunanje zadeve Kočo Popovičem v Bukarešto. Na železniški postaji so ga pričakovali visoki romunski voditelji, med katerimi so bili prvi sekretar CK Delavske partije Romunije Georgiju Dej ter predsednik romunske vlade Chivu Stoica.

Po pozdravu na peronu železniške postaje so se predsednik Tito s spremstvom ter visoki romunski voditelji napotili na trg pred železniško postajo, kjer so govorili zbrani množici. Pozdravne govore sta imela predsednik republike Tito in predsednik romunske vlade Stoica.

Nato se je predsednik Tito s svojim spremstvom napotil pred poslopje Akademije znanosti in umetnosti, kjer je položil venec na grobnico padlih romunskih vojakov v drugi svetovni vojni.

Ko je položil venec, je predsednik Tito prisostvoval defileju častnega bataljona romunske vojske, nakar se je odpravil v jugoslovansko veleposlaništvo.

Ves včerajšnji sovjetski tisk objavlja na prvih straneh brzojavke, ki jih je poslal predsednik republike od odhoda iz Sovjetske zveze predsedniku Vrhovnega sovjeta SSSR Vorosilovu, predsedniku sovjetske vlade Bulganinu in prvemu sekretarju CK KPSZ Hruščevu.

Tako obisk predsednika republike v Sovjetski zvezi kot sedanjí obisk v Romuniji sta potrdila miroljubna načela naše zunanje politike.

V četrtek so na vajenski šoli za razne stroke v Kranju odprli razstavo izdelkov vajencev. Otvoritve so se udeležili vsi vajenci, mojstri, učitelji in drugi gostje, ki so s presenečenjem ugotavljali kvaliteto in skrbno izdelavo posameznih izdelkov. Razstavo je odprl ravnatelj vajenske šole Đore Oražem.

Na razstavi so zastopani kovinarji, čevljarji, mizarji in tekstilci. Pri kovinskih stroki so zanimivi zlasti skrbno pripravljene izdelki vajencev iz »Iskre«, zlasti posamezna orodja, dalje izdelki vajencev iz »Kovinarja« in nekaterih zasebnih mojstrov. Posebno presenečenje pa je pripravil Lovro Humar iz Orehka, ki se je učil v »Planika«. Popolnoma sam je namreč izdelal stružnico, ki je po mnenju mojstrov vredna okrog 800.000 dinarjev. Tovariš Humar je začel delati stružnico že v drugem letniku in si je tudi sam kupil potreben material, načrti zanjo pa je dobil v Metalurški šoli na Jesenicah. Sedaj namerava nadaljevati študij na Srednji tehniški šoli v Ljubljani, kjer ga bo štipendirala tovarna »Planika«. Brez dvoma je mlademu vajencu za njegovo pridnost treba dati lepo priznanje in ga pri nadaljnjem študiju tudi gnetno podpreti.

Po mnenju predavateljev za služi prav tako priznanje in po-

trebno podporo vajenka Nežika Stefe, doma iz Voklega, ki se uči v tkalskem oddelku »Tiskanine«. Njene razstavljene tehnične risbe, risba tkalskega stroja, zvezek vezav in šolske naloge naravnost presenečajo in bi težko verjeli, da ima Stefe-tova le osnovno šolo. Predavatelji si prizadevajo, da bi ji omogočili prestop na Tekstilni tehnikum, pri čemer pa bi morala opraviti potreben dopolnilni izpit. Za sedaj pa še ni znano, kdo ji bo dal štipendijo, ker pravijo v »Tiskanini«, da nimajo sredstev. Brez dvoma, bi se ne smelo zgoditi, da bi vajenka s takim talentom in tako pridnostjo ostala brez možnosti nadaljnega usposabljanja.

Pri ostalih ni zabeležiti kaj posebnega. Zelo dobra je zamisel, da so izdelki razstavljeni v surovem stanju in po fazah dela. Pomembno je tudi to, da so letos prvič uvedli na koncu leta praktične izpite, ki jih opravijo vajenci pred komisijo. Tu se namreč pokaže sposobnost vajenca in njegova samostojnost, na drugi strani pa se iz tega da oceniti, koliko pozornosti posvečajo mojstri svojim vajencem.

Razstava Vajenske šole v Kamniku

Kamnik, 24. junija. Včeraj dopoldne je bila v Kamniku odprta razstava izdelkov učencev Vajenske šole. Po pozdravnem govoru upravitelja šole Vita Pirca je odprl razstavo zastopnik Obrtne zbornice Oskar Grzinič. Razstava je razvrščena v učilnicah in v dvorani kulturnega doma v Mekinjah. V sobah so razvrščena učila, ki jih uporabljajo učenci pri svojem delu v šoli ter razni izdelki kovinske, mizarke in krojaške stroke. Tudi druge o-

brti so lepo zastopane. Tako letos prvič razstavljajo modelarji in risarji keramične stroke. Med krojaškimi izdelki vzbuja pozornost najnovejši model vetrnega kratkega sukničja s kožuhočinasto podlogo in izvirnimi usnjenimi gumbi. S prav lepimi izdelki so se predstavili tudi učenci v kovinski in mizarški stroki. Najboljši razstavljalci bodo prejeli nagrade.

Zaključni nastop učencev v Predosljah

Predoslje, 24. junija. Danes popoldne so učenci osnovne šole v Predosljah izvedli za zaključek šolskega leta zelo lep in pester program na prostem pred osnovno šolo. Privedite se je udeležilo veliko tamkajšnjih prebivalcev, ki so učiteljem in nastopajočim izrekli priznanje za uspeh. R. C.

Dopisujte v »Glas Gorenjske«

Nastop gasilcev na Visokem

Visoko, 24. junija. Danes popoldne je prostovoljno gasilsko društvo na Visokem organiziralo veliko verižno vajo. Udeležili so se je gasilci z Visokega, Olševca, Britofa, Srednje vasi, Suhe in Preddvorja. Vaja je zelo dobro uspela in je dosegla svoj namen. Največ točk sta si priborili gasilski četi iz Suhe in Britofa, vsaka po 115, ostale čete pa po 114.

Desetletnica Glasbene šole na Jesenicah

Jesenice, 24. junija. Jeseniška glasbena šola je praznovala v minulem šolskem letu 10-letnico svojega obstoja. V proslavo te pomembne obletnice je učiteljski, odn. profesorski zbor našel jubilejni koncert in posvetil izredno pozornost internim ter javnim produkcijam gojencev šole. Šola ima svoj simfonični orkester, godalni orkester, ki ga sestavljajo gojenci in pionirski, oz. predšolski pevski zbor. Z vsemi omenjenimi ansambli je šola nastopala v jubilejnem letu in dokazala velike uspehe, ki jih je dosegla po svoji ustanovitvi. Gojenci, ki jih je na šoli 204, se uče klavirja, violine, viole,

violončela, klarineta, flavte, trombe in teorije s solfeggio. Prestopni izpit iz klavirja je položilo 55 učencev, iz violine 29 in violončela 3 in iz klarineta 5. Iz vseh predmetov je povprečni učni uspeh prav dober. Z odličnim uspehom je opravilo prestopni izpit 30 gojencev, s prav dobrim 39, z dobrim 20, z zadostnim 5 in z nezadostnim le 1, neocenjenih je bilo 63 gojencev. Iz teorije in solfeggia pa je bilo ocenjenih z odlično 31, s prav dobro 70, z dobro 47 in z zadostno 12 učencev, ki obiskujejo prvih 6 razredov. Neocenjenih pa je bilo 56. Ti bodo položali izpite v jesenskem roku. U.

NA DOVJEM

Ceprav je razstava razmeroma skromna, vendar preseneča obilica kvalitetnih ročnih del. Medtem ko so dečki posegli za rezljanjem lesa predvsem v živalski svet, se obiskovalci ne morejo načuditi izdelkom, ki jih razstavljajo deklice. Ročne torbice, stenska ročna dela, predpražniki in predpostelniki, vse to preseneča po bogastvu barv in motivov, kakor po lični izdelavi. Obiskovalec nehoti prezre zvezke in celo risbe, kajti razstavljena ročna dela daleč prekašajo vse ostale razstavljene šolske izdelke.

V MARTULJKU

O razstavi, kakršna je v Martuljku, se da pisati samo v superlativih. Tudi tu prevladujejo ročna dela! Za dokaz o njihovi kvaliteti naj zadostuje dejstvo, da so hoteli tujci pokupiti vse od prvga do zadnjega, le otroci na kupčije niso pristali. Vsem izdelkom se pozna odlično strokovno vodstvo, tako na steklu izdelanim in v lepih okvirih razstavljenim narodnim ornamentom, otroškim grabljicam za kmečko delo, letalskim modelom in jadrnicam, pa čudovitim

vzorcem na dekliških oblekah ali ženskem perilu. Vsak predmet zase zahteva, da obstane ob njem in si ga temeljito ogleda. Morda bi bilo pri tem zanimivo za bralce, če zvedo, da vso šolo vodi in poučuje ena sama učiteljica. Zato zasluži Milena Odarjeva za presenečenje, ki ga je pripravila, vsa priznanja in pohvalo.

V KRANJSKI GORI

Razstava v Kranjski gori je velikopotezna, lepa in pregledna. Razstavljajo v treh velikih učilnicah. V prvi spozna obiskovalec delo z otroki v osnovni šoli in knjižnico, s katero razpolaga šola. V drugem prostoru so razstavljena vsa učila, ki dokazujejo, da ima šola res skraj vse možnosti za temeljit nazorni pouk v vseh predmetih. Tretji prostor pa so zavzeli dijaki nižje gimnazije. Predvsem so tu štiri stene risb — ilustracij iz prebranih del (Pod svobodnim soncem, Turjaška Rozamunda itd.), pa tudi ornament, rojstne hiše in portreti presenečajo z izbiro motivov. Tudi razstavljene zvezke nudijo pregledno sliko o šolskem delu v minulem letu.

JANEZ SVOLJSAR

S kolesom po svetu

Kranjčan Stane Tavčar razstavlja

V Mestnem muzeju v Kranju je že od preteklega petka odprta razstava fotografij, barvnih posnetkov, časopisnih poročil itd. pod naslovom »S kolesom po svetu«.

Zelja nas vseh je ogledati si lepote in zanimivosti tujih držav, žal pa so taka popotovanja zvezana z dokajšnjimi stroški, ki jih le redko kdo zmore. Tavčar pa nas s svojo razstavo pouči, kako je mogoče s kolesarjenjem te stroške znatno omajiti.

Tavčar je brčas prvi Jugoslovčan, ki je v zadnjih treh letih preobšel razen naše še sedem tujih držav: Avstrijo, Nemčijo, Švico, Italijo, Bolgarijo, Grčijo in Turčijo. — Prvič se je odpravil na pot leta 1953 in si ogledal zanimivosti Gradca, Dunaja, Salzburga, Innsbrucka, Münchena in drugih znamenitih krajev Avstrije in Nemčije. V naslednjem letu ga vidimo v Švici, Nemčiji in Italiji. V 25 dneh je opravil 3700 kilometrov dolgo pot. Iz tega potovanja je odnesel zlasti lepe vtise iz Švice (St. Moritz, Lugano, St. Gotthard itd.).

Naslednje leto se je podal v dežele, kjer delno asfaltirane ceste ne nudijo preveč udobnega potovanja s kolesom. V 34 dneh je prevozil 4500 km dolgo pot skozi Bolgarijo, Grčijo in Turčijo. Na tej poti je obiskal Sofijo, Plovdiv, Solun, Atene,

Istanbul, Ankaro itd. V letošnjem letu ima namen obiskati Belgijo, Francijo, Anglijo in Ho-

landijo, v naslednjem letu pa Češko, Poljsko, Švedsko, Finsko in Rusijo.

V svojih pripovedovanjih se prav rad spominja gostoljubnosti kolesarskih društev v tujini, ki mu niso priskočila na pomoč le z nasveti, temveč mu nudila celo spremljevalca na poti sko-

DOLMA BAHCHE portal palače v Istanbulu, kjer je med svojim obiskom v Turčiji prebival maršal Tito

zi države. Tavčar vé povedati o svojih potovanjih mnogo zanimivega, zlasti še iz Male Azi-

je, saj predstavlja Orient — dežela »Tisoč in ene noči« — za nas Evropejce pravcato zakladnico skrivnosti in nepozabnih lepot.

O podrobnostih njegovih kolesarskih podvigov pa govori razstava, ki bo odprta še do 28. junija. L. S.

Pred dnevi so v Egiptu slavili dvojni praznik: obletnico državnega udara in revolucije ali proglasitve republike ter odhod zadnjega britanskega vojaka iz cone Sueškega prekopa. S to proslavo je na simboličen način zaznamovan konec dolgoletne kolonialne evropske politike ne le v Egiptu, temveč na vsem ozemlju Bližnjega in Srednjega Vzhoda. Zakaj tuje gospostvo je na tem važnem strateškem področju trajalo od tistega dne, ko so prekopali Sueško ožino. Zaradi njegovega strateškega položaja pomembnemu Sueškemu prekopu, nam je nafta v sosednjih deželah dala še pomembnejšo vlogo in tako napravila Suez za največjo britansko vojaško bazo v tujini. V Suezu so Britanci svojčas imeli celo do 88.000 mož močno garnizijo. V novejšem času je ta važna britanska baza imela 60 suhozemskih, pomorskih in letalskih instalacij, ki so bile razporejene ob zahodni obali te 100 milj dolge mednarodne pomorske poti. Med drugo svetovno vojno je Suez kot najmočnejša vojaška baza v inozemstvu oskrboval nič manj kot 41 suhozemskih divizij, 65 letalskih eskadril in večje število

enot vojaške mornarice držav članic Commonwealtha.

Z umikom britanskih enot iz Suez se končuje obdobje borbe za emancipacijo Bližnjega in Srednjega Vzhoda od kombinacije, vpliva in gospostva kolonialne politike. Obdobje po drugi svetovni vojni je preobrat v razvoju tega območja od kolonialnih k samostojnim, suverenim odnosom. V tem času so v Egiptu, v Iranu in Siriji ter v drugih deželah Bližnjega in Srednjega Vzhoda spet oživel nacionalna gibanja in nove politične sile, ki so zahtevale dr-

Egipt Egipčanom

Ob odhodu zadnjega britanskega vojaka s Sueškega prekopa

žavno in nacionalno suverenost. Ideja, da vsak narod sam odloča o svoji usodi in da več ne potrebuje kolonialnega skrblništva, se je razširila na širše območje Afrike in Azije. Pojavile so se pomembne skupine dežel, ki so si že priborile ali pa so bile na tem, da kmalu pridobijo svojo suverenost. Vsekakor je tem deželam nudila znatno pomoč Organizacija združenih narodov, saj je v svoji Ustanovni listini razglasila pravico vseh narodov na samoopredelitev in svobodno življenje. Tako so dežele Bližnjega Vzhoda — med njimi tudi Egipt — v borbi za svobodo azijsko-afriških dežel, našle predvsem moralno podporo in zaslanbo, ki sta bili tem večji, čim bolj je v svetu, razdeljenem na bloke, a še bolj v današnjem napredovanju mirne koeksistence med narodi raste vpliv teh dežel in njihove neodvisne politike. Kolonialna politika se je v Egiptu umaknila politiki napredka in demokracije. Podpolkovnik Gamal Abdel Naser ni samo simbol nacionalne suverenosti, temveč tudi novih odnosov med ljudmi. V egiptovskih

vaseh ni več fevdalnih veleposesnikov in brezpravnih felahov. Ti poslednji so dobili zemljo iz rok samega Naserja. Režim korupcije in izkoriščanja je za Egipt le še preteklost. Socialni napredek, moderno poljedelstvo in industrija so perspektiva in ne zelo oddaljena prihodnost te starodavne dežele faraonov ob Nilu. S takšno notranjo politiko so si Naser in njegovi revolucionarni tovariši pridobili simpatije, zaupanje in popolno podporo egiptovskega ljudstva, pa tudi vsega arabskega sveta. Prav zato je Naserjeva zunanja politika tako uspešna. Arabske dežele, ki so si šele pred kratkim — kakor tudi Egipt — pridobile neodvisnost, vidijo v Naserju odločnega državnika, ki vodi realistično in uspešno politiko nacionalne neodvisnosti in mirne koeksistence, politiko, ki edina lahko udrži tako težko priborjeno zmago narodov Bližnjega in Srednjega Vzhoda. Britanci so na svoji poti ekspanzije na Vzhod okupirali Egipt leta 1882. Borba za njegovo svobodo se vodi že ves ta čas.

Toda pogajanja številnih egiptovskih vlad z Britanci o umiku njihovih čet so vedno doživljala neuspeh. To je uspelo šele Naserju, zaradi njegove odločnosti in zaradi sovpadanja idej revolucionarnih oficirjev z voljo ljudskih množic, ki so ga podprle kmalu po storjenem državnem udaru in revoluciji 23. junija 1952. Saj je bil izraz njihovega stoletja teptanega hrepenenja po socialni in nacionalni svobodi. Naser je za enega glavnih ciljev novega režima določil evakuacijo vseh tujih enot z egiptovskega ozemlja. Pred dvajsetimi meseci je podpisal tudi sporazum o evakuaciji zadnjih ostankov nekdanj zelo številne britanske posadke z ozemlja Sueškega prekopa in tako vrnil Egiptu popolno neodvisnost nad vsem ozemljem. S tem sporazumom je Egipt priznal Britaniji samo eno koncesijo. Če bi se namreč v roku sedmih let po podpisu sporazuma o evakuaciji dogodila agresija proti kateri koli arabski deželi ali proti Turčiji, bi se britanske čete lahko začasno vrnile na ozemlje Sueškega prekopa.

Ob tem velikem uspehu mlade egiptovske države ne smemo zanemariti dobre volje, ki jo je Velika Britanija pokazala v reševanju tega vprašanja, nekdanj tako brezupnega tudi za največje optimiste. Naserjeva moč, ki jo črpa iz ljudstva, in trezna britanska ocena situacije na Bližnjem in Srednjem Vzhodu, kakor tudi zavest, da se z mirnim sporazumom lahko reši več kot s trmastim odklanjanjem vsakega sporazuma o stvarih, ki se po nujnosti razvoja morajo prej ali slej končati, so Britance privedle do podpisa omenjene pogodbe. Iz cone Sueškega prekopa so britanske čete prepeljali na Ciper. Z njimi so ojačali tamkajšnjo veliko, a vendarle prešibko britansko posadko, da bi lahko zatrla osvobodilno gibanje grškega ljudstva (podobno tistemu egiptovskemu), gibanje za združitev Cipra z Grčijo. Taka nerealistična in nepraktična politika do Cipra dela danes medvedvo uslugo stvari miru in lastnim nacionalnim interesom. Taka politika, kakor pričajo številni najnovejši dogodki in izkušnje, pa ne pelje h krepitevi miru, k napredku in konsolidaciji dežele, temveč jo slabši in ji jemlje prestiž. Tem bolj je vredno obžalovanja, da se to dogaja deželi, katere ugled in dobra volja sta potrebna za uspeh splošne politike miru in medsebojnega sodelovanja. M. K.

Množična vključitev jezerskih pionirjev v športne organizacije

Jezersko, prijazna gorska vasica, ki leži 906 metrov visoko na meji naše domovine, je znan letoviški kraj, ki je privlačen zlasti za ljudi iz bližnjih predelov naše domovine, pa tudi tujci se kaj radi pomude v tem privlačnem letovišču.

Mnogo se govori o tem kraju, redkokoli pa pozna življenje in delo domačinov-Jezerjanov. Malokolištevno prebivalstvo se peča s kmetijstvom in delom v gozdovih. Kljub težkemu delu so ljudje veseli in zadovoljni. Svoj prosti čas ne morejo uporabiti za obiske kino predstav in gledališč, ker teh ni; zato se pač izživljajo na druge načine. Tu je vrsta organizacij, od SZDL do RK in ni mlajšega človeka, da ne bi sodeloval najmanj v eni izmed njih. Delu v teh organizacijah pa privajamo zlasti šolsko mladino; s tem jo namreč na zelo učinkovit in nevsiljiv način odtegujemo od pohaj-

kovanja v prostem času, posebno med počitnicami.

Po daljših in temeljnih pripravah smo sklenili, da jih sprejmemo v organizaciji, ki sta za mladino posebno privlačni, to je planinstvo in strelstvo. Agitacija, ki smo jo uvedli med šolsko mladino, ni bila brez odziva. Za obe športni panogi smo pripravili vrsto dobro pripravljenih razrednih razgovorov. Seznanili smo jih z lepota obema športov: uspeh ni izostal — ledina je bila preorana. V PD se je vključilo 73 pionirjev, v strelstvo pa 42, vsem ko šteje smučarska sekcija že 62 članov-pionirjev.

Za dan sprejema novih članov v ti organizaciji, smo določili 10. junij, kraj sprejema pa naj bi bila ob lepem vremenu Češka koča, v nasprotnem primeru pa pri Makeku. Ker nam vreme ni bilo naklonjeno, smo sklenili, da pojedemo na Makekovo.

Ob prihodu na Makekovo smo med navzoče razdelili malico, nakar so se otroci igrali in lovili po svoje — po otroško. Nato smo odšli dalje na Veliko raven, odkoder je zelo lep razgled. Predsednik PD jim je tu poimensko naštel pobočja gora, katerih vrhovi so bili zastrti z meglo, ob koncu pa jim je povedal pravilico o Zlati jami pod Škofovo kapo, o kateri je pisal »Glas Gorenjske«. Kasneje smo se vrnili na Makekovo, kjer naj bi bil svečan sprejem. Tu nas je nasmejanega obraza sprejel gospodar Makekove kmetije in nam z razumevanjem odstopil prostore, za kar smo mu iz srca hvaležni.

Nasmejanih obrazov in žarečih oči so otroci posedli po klopih in prisluhnili nagovoru tovarša Mušiča, ki je končal z besedami: »Trudite se, bodite disciplinirani in ljubite naše planine in z njimi vred našo svobodno domovino!»

Po kratkem premolu sta sledila še govora predsednikov PD in SD, nakar je sledila svečana razdelitev legitimacij. Kasneje so bili mladi športniki tudi pogosteni. Po kosilu so se le-ti zatopili v igro: najbolj vneti so streljali z zračno puško, ostali pa so se svoje zabavali, vmes pa je igrala harmonika vesele poskočnice. Kmalu je prišel čas

odhoda. Tega dne smo si še ogledali film »Pot maršala Tita v Etiopijo in Egipt«, ki ga je bil priredil potujoči kino.

S tem sprejemom pa naše delo s pionirji še ni končano. Vse kaže, da bodo naša prizadevanja dobro obrodila.

ŠAH

Kamnik, 24. junija.
V nadaljevanju šahovskega moštvenega prvenstva je »Solidarnost« v Kamniku dosegla proti Zelezničarju iz Ljubljane 2:2, rezultat štirih prekinjenih partij pa je bil 1 1/2 : 2 1/2 v škodo Kamničanov, tako da je Solidarnost izgubila doslej prvi dvoboj s 3 1/2 : 4 1/2.

KOSARKA

Nepričakovan poraz

Kranj, 23. junija.
Včeraj je bila odigrana zaostala prvenstvena košarkarska tekma med »Triglavom« in Postojno. Domačini so številne gugalce, razočarali z zelo slabo igro, zlasti v začetku, ko ni bilo težko opaziti, da podcenjujejo svojega nasprotnika. Moštvo iz Postojne pa se je borilo pošteno in zaslužno zmagalo z rezultatom 72:66 (33:27). Do zaključka prvega dela prvenstva je preostalo le še srečanje med Triglavom in košarkaši iz Medvode, ki so si brez ozira na izid te tekme že zagotovili naslov prvaka. Tekma med omenjenima moštvi je bila sicer že odigrana, vendar je bila na protest Kranjčanov razveljavljena, toda na to rešitev so se Medvodčani ponovno pritožili.

LESTVICA

Medvode	4 4 0 0	248:185 8
Odred	5 3 0 2	248:185 6
Svoboda	5 3 0 2	258:263 6
Triglav	4 2 0 2	262:245 4
Postojna	5 2 0 3	283:338 4

Na zadnjem mestu so Domžale, vendar nimamo točnih rezultatov, da bi jih lahko uvrstili v lestvico.

Športni dan v Kovinarju

Kranj, 24. junija. Danes je mladinska organizacija podjetja »Kovinar« iz Kranja imela svoj športni dan. Z ustanovitvijo odbojarske sekcije in tvoritvijo odbojarskega igrišča, je javno pokazala veliko zanimanje mladine za šport v omenjenem podjetju. Organizirala je odbojarski turnir, na katerem sta razen domačega moštva nastopili še ekipi »Iskre« in Gumarske šole. Z zelo lepo in mnogo boljšo igro od ostalih svojih nasprotnikov, so zmagali dijaki Gumarske šole in osvojili prehodni pokal, drugi so bili odbojkarji »Iskre«, tretji pa domači »Kovinar«.

PRIZNANJE
Nagrajenci Avto-moto društva v Kranju

Slavnostna seja AMD Kranj Več dela na področju prometne varnosti

Pred dnevi so se zbrali člani upravnega odbora AMD Kranj na svoji slavnostni seji, ki jo je otvoril predsednik AMD Kranj Rudi Hlebec. Seji so prisostvovali tudi predsednik AMZS ing. Jakopič, predsednik turistične komisije tovariš Zupan in član Izvršnega odbora AMZS tov. Kapun.

Kranjsko Avto-moto društvo je do danes naredilo precejšen korak naprej. Medtem ko so v prvih letih delovala avto-moto društva v okviru Ljudske tehnične, je danes napredek že tolikšen, da obstajajo pri društvih tudi že posamezne komisije kot popolnoma samostojne enote društev. 6-članski odbor športne komisije skrbi, da bo iz tečajnikov zrasel nov kader športnih učiteljev in funkcionarjev. Največja težava je pač v pomanjkanju rekvizitov. Vozači so se kljub temu, da je stanje vozil zelo slabo, udeležili raznih ocenjevalnih voženj, moto-skiiföringov, organizirali patrolne kombinacijske vožnje, ocenjevalne vožnje, dirke v neznanu itd.

Pohvalno je predvsem to, da je med tečajniki največ mladih ljudi in da so ti ljudje pokazali že prav lepo znanje. Največje priznanje delu Avto-moto društva pa daje JLA, saj ji društvo vzgaja dobre vozače in s tem prihrani precej truda. Solska komisija je svoje delo precej razširila, organizirala je tri te-

čaje, razen tega krožke na gimnaziji, 17 predavanj, pridobila si je tudi precej članstva in podpore pri delu med člani gasilske zveze itd. S prostovoljnimi delom (268 ur) so si prihranili precej izdatkov, popravili so svoj vozni park, s predelavo motornega kolesa pa je naraslo zanimanje za ta šport med najmlajšimi.

Za nadaljnje delo bo nujno nabaviti več motorjev, da se bodo lahko vozači udeleževali tudi drugih zahtevnejših tekmovalj. AMD pričakuje, da mu bodo priskočili na pomoč tudi občinski organi, predvsem še, če bodo s svojim delom pomagali pri širjenju prometno-varnostne službe. Zato so razpravljali tudi o ustanovitvi posebne komisije (ločene od sedanje šolske), ki bi popularizirala pomen varnosti in tolmačila prometne predpise.

Ob koncu je ing. Jakopič razdelil v imenu AMZS sedmim najzaslužnejšim članom odlikovanja, ADM Kranj pa je dodatno podelilo plakete še 12. svojim članom.

ZADNJI ŠPORTNI DOGODKI

v tujini...

Beograjski Partizan je v soboto igral na Dunaju v prvi tekmi za srednjeevropski pokal proti domačemu Wackerju. Tekma se je končala neodločeno 1:1 (0:0).

B reprezentanca Norveške in Danske v nogometu sta se v Oslu razšli z neodločenim rezultatom 3:3 (1:1).

Sovjetska košarkarska reprezentanca je v Čileju premagala izbrano vrsto Čileja z 92:56 (40:35).

Nogometno moštvo Radnički je prvo tekmo na svoji turneji po Bolgariji izgubilo s trenutno četrtim najboljšim moštvom bolgarskega prvenstva, sofijskim Dinamom z 1:2 (1:2). Tekma je bila odigrana pred približno 25.000 gledalci. Vso tekmo je deževalo.

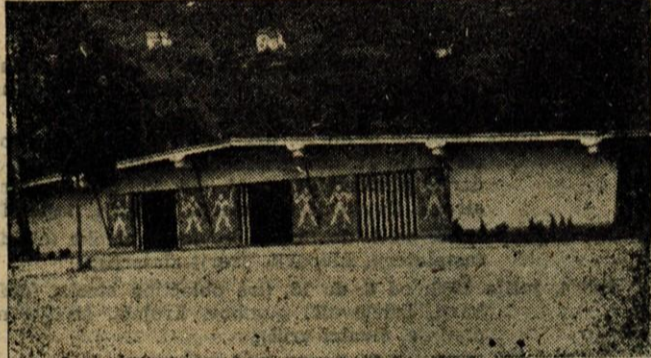
doma...

ZVEZNA KOŠARKARSKA LIGA
CRVENA ZVEZDA : PARTIZAN 66:66 (38:29).
OLYMPIA : MONTAŽNO 64 : 52

Pojasnila o okrajnem strelskem prvenstvu

Pred dnevi je bila v Kranju seja sekretariata OSO Kranj, ki je bila zaradi obširnega dnevnega reda dokaj pestra in plodna. Izmed drugih važnih problemov so analizirali tudi zaključke letošnjega okrajnega strelskega prvenstva. V živi diskusiji so člani ugotovili, da je bila udeležba na teh tekmovaljih zelo velika, dočim so bili rezultati nekoliko slabši kot lani. Zlasti to velja za tekmovalje na Jesenicah, kjer je tekmovalo nad 100 strelcev v enem dnevu na premajhnem strelišču, kar je zaradi hitrosti streljanja vsekakor vplivalo na končne rezultate. Sprejeli so sklep, da bodo naslednja leta tekmovali dva dni, ker za sedaj še ni izgledov, da bi se v bližnji prihodnosti pričeli graditi v Kranju osrednje strelišče, ki bi zadoščalo takšnim prireditvam in hitremu razvoju strelstva na Gorenjskem. Vzrok slabih rezultatov pa je nedvomno tudi v tem, ker so imeli strelci zaradi slabega vremena premalo strelskih vaj in tekmovalj pred okrajnim prvenstvom. Zato so SZS predlagali naj bodo naslednja leta okrajna strelska prvenstva julija. Problem zase pa je za strelstvo pomanjkanje malokalibrskega orožja in municije. Višji strelski formuli bodo morali nujno misliti na to, da bodo strelske družine dobile več tega orožja, kajti le tako bo mogoče zajeti čimveč strelcev v tej disciplini in tako doseči boljše rezultate.

Kakor smo že poročali je bilo okrajno strelsko prvenstvo za članice in mladince letos v Trzinu. Ugotovljeno je bilo, da je bila organizacija tega tekmovalja prav dobra in da so bili protesti in negotovanja nekaterih strelcev neupravičeni, nakar daje OSO Kranj naslednje pojasnilo. Tehnična komisija pri OSO je na svoji redni seji 4. 6. 1956 sklenila, da bo okrajno prvenstvo za članice in mladince v Trzinu in da se bo tekmovalo le z malokalibrskim orožjem. O tem sklepu so bile strelske družine pravočasno obveščene ter je torej krivda na vodstvih strelskih družin, ker niso seznanila strelcev. Krivda torej ni na OSO. Poročali smo, da sta se letos za prvo mesto na malokalibrski puški borila Vlado Jekovec iz Trzinca in Dušan Novak z Jesenic. Sodniški zbor je ugotovil, da sta oba strelca dosegla 231 krogov, ker pa sodniški zbor ni bil popoln in ker ni prišel do končnega sklepa kdo je prvak z malokalibrsko puško za leto 1956, je bila imenovana od OSO posebna 4-članska komisija, ki je odločila, da je zasedel I. mesto Vlado Jekovec z 232 krogi, ki je prejel v dar zapestno uro. Drugo mesto je zasedel Dušan Novak z 231 krogi. Tretji je Štefan Klemenc, Trzin 224, 4. Nace Nagode, Jesenice 222, in 5. Jože Otrin z Javornika 211 krogov. R. Carman

PRED EVROPSKIM ŠAMPIONATOM V VESLANJU
Štramba za čolne je moderna in lična

E. Löhdendorff

TROPSKA SIMFONIKA

Plešast možak z mastnim obrazom bledega leska pogleda izza svojega pulta: »Bueno?«
»Dejali so mi, da sprejemate tu delavce za Muzo in Choco, senior.«

Njegove oči me prebadajo, zaliti, kratki prsti sežejo po tobaku in papirju na mizi. — »Želite cigareto?« Poslužim se in nepretrgoma me pri tem motré ogljenočrne oči, ne da bi izdale kakršnokoli misel.

»Ze, dolgo v deželi, caballero?« me vpraša. »Ze nekaj tednov. Iz Brazilije prihajam.« — »Hm! Ste iskali tam diamante, caballero?« »Ne, le orhideje.«

Zadovoljno pokima, prekriža roke, puha valove dima in se naenkrat prežeče pozanima: »To pač veste, da se morate zadolžiti za pet let? Zato prejmete petsto pesosov predujma, ki se vam izplača po vašem prihodu v rudnik. To je tako majhen ukrep previdnosti, da jo najeti caballerosi ne bi s predujmom pobrisali, hihihihih! In šest pesosov mezde na dan, hrana, stanovanje, zdravniška oskrba — prvovrstna — vse brezplačno! Toda pet let! Dobro premislite, senior — nihče vas ne silil!«

In že potisne predme dokument, pomoči pero v žrnilo in čaka.

»Prevoz tja je brezplačen?«

Pokima: »Samo ob sebi umevno, senior! In nazaj do kraja, kjer ste podpisali pogodbo. Če... hihihihih... no, če...«

»če bom tedaj še živ, senior, to ste vendar hoteli reči, ne, dodam in se čudim svojemu lastnemu obešenjaskemu humorju. Ne da bi se oziral na mojo opazko, nadaljuje: »Rad bi vas opozoril še na to, da nisem vladna osebnost in da tudi kasneje ne bi mogli zaradi tega staviti na vlado kakršnihkoli zahtev, če — hihihihih — no, če bi se vam kaj pripetilo. Pa saj ste samostojen mož, kajti, oženjenih možkih ne sprejemamo, to je jasno! Tedaj, ali vas smem prositi, da bi podpisali? Pet let! Saj veste, kaj je pogodba?«

»Da«, prikimam srdito, kajti znano mi je, da je južnoameriška pogodba najbolj zapleten dokument na svetu in da pri njem ni nobenega izhoda.

»Pri vas, ki ste tak mlad mož, da bi mu človek brez skrbi zaupal svojo lastno ženo, bi utegnil iti tako daleč, da bi vam predujem — recimo — petsto pesosov izplačal že zdaj.«

»Ne bojte se, vaši vladi ne bom delal nobenih stisnit! Ven hočem iz te pasje luknje in celo zlodeju bom hvaležen, če mi pomore do tega!«

Hihitaje mi pravi: »Tako se govori! Hihihihih, pri vseh svetnikih! Mnogo obehate, mladi mož, iz vas bo še nekaj!«

»Ali naj grem v Muzo ali v Choco?« se zarezim divje.

Motreče me opazujejo ogljenočrne oči. »Svetoval bi vam najprej Muzo, senior. Če ste delali tam tri mesece, ne da bi oboleti, imate pravico, da se potem odločite za Muzo ali za Choco. To se pravi, če bi vam v smaragdovih rudnikih ne ugaljalo, potem ostanek do petih let lahko prabejete v platinovih jamah Choca.«

»Kje pa je lepše?«

»Zal mi je, senior, vendar nisem še nikoli imel časa, da bi si ogledal tiste kraje, kjér caballerosi, ki jih imam čast pošiljati tja, zaslužijo toliko denarja.«

Pobrskal je po pisanju na mizi, izbral gosto počekano, z mnogoterimi prtnimi odtisi posejano dopisnico in jo potehtaval v roki.

»Le škoda, da ne znate brati špansko, čeprav kar dobro govorite«, je dejal z globokim obžalovanjem, ki pa je bilo očitno hlinjeno. Lopov misli menda, da sem eden tistih mnogoštevilnih Evropejcev, ki blebetajo v kakem južnoameriškem jeziku kot domačini, ne znajo pa ne pisati niti čitati.

»No«, mu odvrnem, da ne bi pokvaril šale. Saj mu ni treba vedeti, da sem prebil svojo zrejšo mladost v Mehiki in da obvladam špansko gladko v govoru in pisavi.

»Poglejte, caballero, tule mi pošilja nekaj prijateljčkov, ki sem jim pripomogel do potovanja in dela v Muzo, tole kartico. Dobri dečki se mi tisočkrat zahvaljujejo in mi žele vse dobro, kar si človek more misliti! Le pogledjte, kako lepa razglednica, prav res!«

Pomoli mi zamazani košček kartona, made v Parizu, na katerem se ob modrikasti bengalačni razsvetljavi slastno kljunčka zaljubljen parček. Da ne bi pri lopovu vzbudil sumu, se delam kot da ne znam čitati. Nekaj odlomkov se mi posreči razbrati. — Sina vlačuge ga imenujejo, njegovim prednikom pa so pridejali še vse bolj nedopovedljive naslove in njegove naslednike do najskrajnejšega kolena milijonkrat prekleli. Pisci

so Španci, ki jih je poslal v Muzo in ki prisegajo pri vseh južnoameriških svetcih, da mu prerežejo vrat, če bi jim le blažena nebeška mati dovolila, da kdaj zapuste pekel v Muzo.

»Ljubka kartica, caballero, in le škoda je, da ne znate čitati, kako prisrčno mi fantje pišejo, hihihihihih!«

»Dajte sem pogodbo!«

V trenutku potisne predme beli, z izvirnim tekstom pokriti dokument in s praskajočim peresom sem se v eni potezi prodal kolumbijski vladi za pet let in se zadolžil, da v tej dobi kopljem iz zemlje bodisi smaragde ali pa platino. Ko odložim pero, mi pravi: »Ker ste tako mnogoobetajoč mlad mož, naj bo, dobili boste izredni predujem! Zunaj sede štirje caballerosi, s katerimi je prav, da se spoprijateljite, kajti trije od njih so vaši bodoči tovariši, medtem ko je četrti, tisti črnc, — sicer šarman ten caballero, ki je že mnogo prepotoval — paznik v rudniku, ki bo poskrbel za to, da srečno prispete na cilj, hihihih!« Nekaj stavkov načelka še na košček papirja in mi ga vrže, rekoč: »In zdaj naj vas svetniki sprejmo v svoje milostno okrepčujoče varstvo! Mnogo imam še poslal Adios in srečno pot!«

»Kaj, je to tistih 500 pesosov?« vprašam začudeno in ogledujem kos papirja.

»Seveda je, senior! Priporočilo je na Pedra Alfeira in ravno toliko vredno kot prvi denar. Zanje vam bo dal vse, česar si boste pozeleli, odštevši seveda mal diskont, ki znaša štirideset odstotkov. Teh štirideset odstotkov si dobričina pač zaračuna za ves svoj trud.«

»Naj vaju, lopova, strela klesti kos za kosom«, zabavljam srdit.

Njegova zalita roka odpre predal in se kot slučajno poigrava z revolverjem. Ostro zveni njegovo svarilo: »Opozoriti vas moram, senior, da vas pri najmanjšem znaku upornosti lahko dam prijeti in vleči v verigah v rudnik. Svetujem vam tedaj, bodite pametni! — Tsk, pri čem smo? Zlepa ali s silo?« Z levico seže po telefonski slušalki.

Nehote sem se moral smejati: »V redu, v redu! Prav nič me ne milka, da bi vlada ravnala z menoj kot s kaznjencem zaradi nečesa, kar sem prostovoljno storil!«

Vzpodbudljivo me potrplja po roki: »Tako je prav, saj sem stavi: »Ne pijte preveč, ko pridete v rudnik in po preteku vedel, da ste iz pravega testa,« in v hipcu dobrohotnosti dopetih let si boste prihranili čedno vsotico, s katero se lahko česa lotite. Adios!«

S · S O D I Š Č A

Poslovanje pa tako!

Trgovsko podjetje »Tehnometal« iz Ljubljane je letos februarja in marca razprodajalo nekurantno blago iz svojih zalog. Med temi artikli so bili tudi cepini, ki so jih v neomejenih količinah prodajali vsakomur, ki je prišel ponje. Ali se to trgovsko podjetje ne zaveda, da je trgovina dovoljena le preko trgovskih podjetij, ne pa s posredovanjem posameznikov? S takim brezglavim in nepremišljenim prodajanjem so se sicer v kratkem času znebili blaga, niso pa s tem malo koristili potrošnikom, katerim je trgovina dejansko namenjena, niti niso koristili tistim kupcem, katerim so prodajali z vzpodbudnimi besedami, naj le več cepinov kupijo in nato naprej prodajo, da si zaslužijo za malice. Se mar to podjetje ne zaveda, da je za nedovoljeno trgovanje predvidena kazenska sankcija?

Da grede poceni cepini dobro v promet, je vedel tudi M. F., ki je izkoriščajoč lepo priljubljenost, kupil 31 cepinov po 75 dinarjev, nato pa jih prodal po 250 in 270 dinarjev. Zaradi nedovoljenega trgovanja s cepini je bil M. F. pred sodiščem v Kranju obsojen na plačilo 6000 dinarjev denarne kazni. Prav pa bi bilo, da bi bile tudi odgovorne osebe v trgovskem podjetju »Tehnometal« klicane na odgovornost, ker so omogočile tako neomejeno nakupe posameznikom. Po izjavah M. F. so nekateri železničarji in neki Hrvati ob isti priložnosti kupili po več sto cepinov. Vsekar jih niso kupili za lastno uporabo, pač pa za preprodajo, čeprav niso za take posle pooblašteni.

V istem času, ko se to dogaja sredi Ljubljane, pa naši kmetje, delavci in planinci odštevajo znatne vsote (600 do 900 din), da pridejo do cepina. Ali je to potrebno? Ali ni danes trgovska mreža sposobna prevzeti v prodajo tudi kontingenta s poceni blagom?

Drobiž

V Zalogu pri Cerkljah so pred kratkim praznovali otvoritev novega gasilskega doma. Na to svečanost so prišli gasilci iz sosednjih društev, udeležilo pa se je tudi veliko domačega in okoliškega prebivalstva.

Prejšnji teden so učenci četrtega razreda osnovne šole Bled dobili prijeten obisk. Prišli so ljutomerski pionirji, s katerimi so si dve leti dopisovali. Lani so mladi Blejčani odšli trgati grozdje v Ljutomer, letos pa so si njihovi štajerski prijatelji privoščili kopanja v jezeru in izletov v blejski okolici.

POCENI OPREMA

Orodje in stroji so draga reč in če si jih hočeš nabaviti, moraš kar globoko poseči v žep. Tega pa ni treba storiti, če znaš zadevo drugače »organizirati«. Tako nekako se je znašel Alojz Rozman, strojni ključavničar pri podjetju »Runo« — Tržič, ki si je v času od jeseni 1955 do začetka januarja 1956 postopoma prisvajal razno orodje — pile, svedre, ključce, izvijake, škarje, material — žlico, tuljave, en električni vrtilni stroj in trofazni elektromotor — v skupni vrednosti 63.650 din. V januarju 1956 pa je še v mehanični delavnici OBLO Tržič vzel dva izvirjalna ključa vredna 1800 dinarjev.

Za obe dejanji je bil pred senatom Okrajnega sodišča v Kranju obsojen na 4 mesece zapora, pri čemer je sodišče upoštevalo, da je bila škoda že v celoti povrnjena.

DINAMO MOTORČKI SO PRILJUBLJEN PLEN

Pred sodiščem v Kranju se je zaradi tavnine dveh dinamov motorčkov zagovarjal Ivan Bolka iz Smartnega pri Cerkljah. Enega je vzel januarja pred gostilno v Hotemozah, drugega pa februarja letos pred zadružnim domom v Cerkljah. Oba lastnika je odkoščoval za skupno 9000 dinarjev. Obakrat je dinamom odlomil oz. odtrgal s kolesa. Obdolženec se je zagovarjal, da je storil to v vinjenosti. Škoda je bila že poravnana. Ker je bil obdolženec prvič pred sodiščem, je pa še mlad in je škodo povrniti, je sodišče izreklo kazni 4 mesece zapora, pri tem pa je še upoštevalo, da je za tako dejanje potrebna precejšnja drznost, da so taka dejanja zelo pogosta in da so družbi dokaj nevarna, ker je podobnih tatvin precej, storilci pa se težko odkrijejo.

Morda bo kazni le enkrat spametovala slične dolgoprstneže, da tak dobiček »ne gre v mošnjiček«.

TAKO SE NE REŠUJE STANOVANJSKO VPRAŠANJE

Nič koliko nezakonitih dejanj je bilo že storjenih s strani tistih, ki se borijo za boljše stanovanjske razmere. Običajno so na dnevnem redu kazniva dejanja samovoljnosti in kršitve nedotakljivosti stanovanja in eventualne lahke telesne poškodbe, manj pogosto pa se zgodi, da kdo odvzame drugemu prostost gibanja. Pred nedavnim je v Kranju to storil M. V., ki je zaprl v shrambo za živila svojo taščo za toliko časa, da je medtem znosil iz kuhinje svoje pohištvo v sobo, od tam pa druge stvari v kuhinjo. V stanovanju živita mlada zakonca sku-

paj s taščo in njenima sinovoma, med njimi pa ni soglasja. Da ne bi vsi uporabljali obdolženčevega kuhinjskega pohištva, je M. V. spravil svoje stvari skupaj, pri tem pa je taščo, da ga ta ne bi ovirala, zaprl v shrambo. Kaj čuden postopek je to, še posebno, če ga odobrava hči. Se mar res ne da urediti zadeva mirno in brez nasilja? Je hči pozabila, da je dolžna materi spoštovanje?

Sodišče je izreklo obdolžencu kazni 14 dni zapora, pri tem pa je izvršitev kazni pogojno odložilo za eno leto, ker je pričakovati, da obdolženi sličnega ne bo več storil.

OSKRBOVANKO JE ZANEMARIL

V letu 1934 sta M. U. in T. U. izročili svoje posestvo Ani Jenko, ker nista imeli nobenih sorodnikov in ker se je prevzemnica posestva obvezala, da jima bo dajala do smrti izgovorjeni preužitek.

Obljubiti je lahko, dati je pa že težje. Ko se je prevzemnica poročila, je bila v prvem letu obveza še izpolnjena, kasneje pa že ne več. Ena od izročevalk je kmalu umrla, druga pa še živi, vendar preživnine od Jenkove, ki je zanjo dolžna skrbeti, ne dobiva več. Na intervencijo domačinov iz Stiške vasi se je za zadevo pobrigal občinski ljudski odbor Cerklje, zadnje besede pa je izreklo sodišče v Kranju, ki je Franca Zupina, moža Ane Jenko, obsodilo zaradi neplačevanja preživnine na 3 mesece zapora, pogojno za dobo 3 let. Upajmo, da bo to pomagalo, da bo T. U. le prišla do človeka vrednega življenja.

Graje vredno obnašanje na igrišču

Prejšnjo nedeljo je bila odigrana prijateljska nogometna tekma med nogometnim društvom »Partizan« iz Predoselj in nogometnim društvom iz Orehka. Tekma je bila odigrana v Stražišču. Tekmo je sodil mlad in neizkušen sodnik Jože Skraba, ki ni bil kos svoji nalogi. Očitno je bilo, da je sodil v korist domačih. Tudi gledalci so bili docela nedisciplinirani, saj so ves čas tekme hodili po igrišču ter v kopicah stali pred goli, tako da je bila pravilna igra nemogoča. Graje vreden je bil primer, ko je nekdo gledalec pričel igrati v korist domačih ter kot tak žogo zaustavil gostitelju zaradi česar je prišlo do prekanja. Na intervencijo možnega kapetana iz Predoselj, sodnik temu incidentu ni pravilno posredoval in gostje so šest minut pred koncem zapustili igrišče pri rezultatu 5:1 v korist domačih.

Ponedeljkov obveščevalec

Mali oglasi

Potniško zastopstvo za področje po sporazumu in potrebi podjetja bi prevzel komercialist z dolgoletno prakso in s poznavanjem tržišča. Ponudbe poslati na upravo lista pod »Prodaja«.

Zamenjam dvosobno stanovanje v Kranju za enako sončno izven mesta, po možnosti na Zlatem polju. Ponudbe poslati na upravo lista.

Službo dobi kmečko dekle, ki ima veselje do otroka in se želi priučiti šivanja. Naslov v upravi lista.

Zdravo pošteno dekle, ki ima veselje do samostojnega gospodinjstva sprejme Heda Šimunac, Kranj, Kopalniška 7.

Prodam orehovo furnirano spalnico in kuhinjske opreme. Mizarstvo Bratun, Cirče.

Zadružna mlekarina Kranj sporoča vsem odjemalcem mleka, da lahko dobijo preko svojih kmetijskih zadrug sveže posneto mleko po zelo ugodni ceni — 6 dinarjev za liter.

Nudim sobo in hrano pošte-nemu dekletu za pomoč v gospodinjstvu. Naslov v upravi lista.

Prodam 2 leti starega konja. Dobrin, Trstenik 10.

Kadilci Gorenjske! Zahtevajte povsod priznane najboljše cigarete in to Sarajevske tobačne tovarne. Skladišče v Ljubljani, Kolodvorska 26.

OBVESTILO

Osnovna šola Kranj vas vabi na obisk v šolo pred odhodom učencev na počitnice. Zaključna proslava šolskega dela bo

danes, v ponedeljek 25. junija ob 17. uri, potem pa bomo odprli razstavo, ki bo odprta še v torek in sredo od 10. do 17. ure.

Sporočamo pa še: spričevala bodo prejeli učenci jutri, v torek ob 9. uri, vrnejo pa naj jih v soboto, 30. junija tudi ob 9. uri.

Vpisovanje v višjo osnovno šolo, V. do VIII. razred, bo v sredo, 27. junija od 8. ure dalje v pisarni.

Učenci in učenke, ki bodo zapustili šolo, naj obvezno povedo razrednikom, kam se bodo vpisovali oziroma kam bodo odšli.

KRANJSKO GRADBENO PODJETJE V KRANJU

sprejme v službo 40 nekvalificiranih ali polkvalificiranih delavcev in gradbenega tehnika z nekaj prakse

Plača za vsa mesta po tarifnem pravilniku podjetja. Samska skupinska stanovanja zagotovljena. Nastop službe takoj ali po dogovoru.

KINO

KINO »STORŽIČ« KRANJ

25. in 26. jun., amer. barv. film »SASKAČEVAN«, ob 18. in 20. uri.

LETNI KINO »PARTIZAN« KRANJ

25. in 26. junija, mehiški film »MEHIKA V PESMI«, ob 20.30 uri.

KINO »RADIO« JESENICE

25. junija, francoski barvni film »TUREK IN NAPOLI-TANEC«, ob 18. in 20. uri; 27. in 28. junija, jugoslovansko nemški film »KLISURA«, ob 18. in 20. uri.

KINO »PLAVŽ« JESENICE

26. junija, jugoslovansko nemški film »KLISURA«, ob 18. in 20. uri; 28. junija, francoski barvni film »TUREK IN NAPOLITANEC«, ob 18. in 20. uri.

Gibanje prebivalstva

v Kranju

Poročili so se: Janez Langerholc, delavec in Jožefa Hoznar, delavka, oba iz Kranja; Lavrencij Spenko, mizar in Marija Zaplotnik, delavka iz Hotemaž; Miklavž Luthar, gumar in Justina Kovačič, pletilja, oba iz Kranja; Franc Stempihar, gumar in Helena Sitar, gospodinja, oba iz Predoselj; Branko Blagojevič, prirezovalac in Pavla Šilar, predilka, oba iz Kranja; Leopold Hace, delavec in Frančiška Pokorn, delavka, oba iz Dupelj; Davorin Savnik, abs. gradbeništva in Zlata Geršak, uslužbenka, oba iz Kranja; Jože Čebulj, terminar in Marija Skofic, delavka, oba iz Kranja; Franc Tavčar, delavec iz Kranja in Vida Sekne, tkalka in Vogelj; Marijan Medved, puškar in Iva Brešar, delavka, oba iz Kranja; Marijan Jenkole, delavec in Silva Brešar, oba iz Kranja.

NA JESENICAH

Poročili so se: Alojzij Klinar, tov. delavec, bivajoč v Planini pod Golico in Ana Povše, tov. delavka iz Kranja, Savska 14

VPISOVANJE ZA ŠOLSKO LETO 1956/57 NA GIMNAZIJAH V KRANJU

Za šolsko leto 1956/57 bo vpisovanje na I., II. in III. gimnaziji v Kranju in Stražišču v sredo dne 27. junija t. l. od 8. do 12. ure in sicer za vse razrede. Vsak dijak mora pri vpisovanju oddati izpolnjeno prijavo za vpis ter dijaško knjižico oz. zadnje spričevalo. Novinci, ki se bodo vpisali v I. razred pa morajo prinesiti tudi rojstni list.

Na I. gimnaziji v Kranju in na III. gimnaziji v Stražišču se poučuje angleški jezik, na II. gimnaziji v Kranju pa nemški jezik.

Upravni odbor komunalnega podjetja

CESTE IN KANALIZACIJA KRANJ

razpisuje mesto računovodje.

Pogoji: Dovršen ekonomski tehnikum ali ustreza srednje-strokovna izobrazba z najmanj 3 letno prakso dela v gospodarsko-računskem sektorju, kot samostojen računovodja.

Plača po tarifnem pravilniku, oziroma po dogovoru. Opremljeno samsko stanovanje na razpolago.

Ponudbe poslati na naslov: Komunalno podjetje »Ceste in kanalizacija« Kranj, v roku 15 dni.

ODDELEK ZA FINANCE OBČINSKEGA LJUDSKEGA ODBORA KRANJ

obveščja

vse davčne zavezance — obrtnike, da bodo javne seje davčne komisije za pavšalno odmero dohodnine in prometnega davka za leto 1956 po sledečem dnevnem redu:

- dne 2. julija 1956: od 8. do 10. ure brivsko frizerska stroka; od 10. do 11. ure gradbena stroka (steklarji, pečarji, pleskarji); od 11. do 13. ure usnjarska stroka (čevljarji, copatarji, sedlarji, tapetniki);
- dne 3. julija 1956: od 8. do 13. ure kovinska stroka (elektroinštalaterji, kleparji, urarji zlatarji);
- dne 4. julija 1956: od 8. do 13. ure oblačilna stroka (dežnikarji, izdelovalci gumbov, krojači, šivilje, modistinje, šivalci vreč);
- dne 5. julija 1956: od 8. do 10. ure lesna stroka (kolarji, mizarji, sodarji, pletarji metlarji); od 10. do 13. ure za vse ostale stroke (mlinarji, dimnikarji, igračarji, žagarji, vrtnarji, fotografi, razni).

Davčni zavezanci ali njihovi zastopniki, ki imajo pravilno pooblastilo, lahko dajejo pred davčno komisijo dodatna pojasnila, dokaze ali ugovore k odmerjenemu predlogu. Vse tiste, ki se nameravajo udeležiti sej davčne komisije in dati pripombe, prosimo, da v svojih pojasnilih čim krajše obrazložijo svoje stališče.

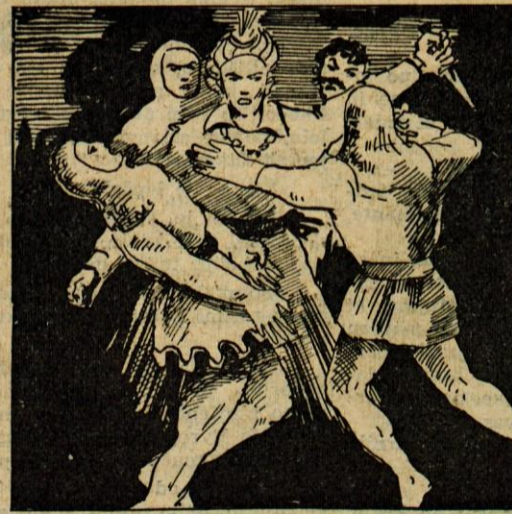
89

Nekdo z obzidja zagleda, da veliko krdelo Turkov stika na vrtu blizu vhoda v rov. Gotovo je moral kdo izmed turških stražnikov cigana zapaziti, ko je lezel skoz turški tabor in potem odprl skrita vrata pod zidom na vrtu. In zdaj menijo Turki ravno po tej poti v kloster na skrivnem priti. Cigan brž pomigne hlapcem, naj se razpostavijo po obzidju, zakaj vedel je, da bodo Turki zdaj napadli.

90

Večji trop pa je ostal na mestu s ciganom in Kozjakom. Kmalu se odrinejo železna vrata in v klostru stoji velikanski glavar janičarski. Za njim so se tlačili njegovi vojaki. Ali komaj je stal janičar velikani s tremi pajdaši vnotraj, ko cigan in nekateri hlapci, skriti v temi, s silo zaloputnejo železna vrata, da se dvema Turkoma glave razbijejo.

91

Vname se boj. Dasi je bilo hlapcev veliko, vendar niso mogli blizu strahovitemu janičarju, ki je bil toliko bolj divji, ko je videl, da je od svojih odločen med sovražniki. Strašen krik se je razlegel po klostru. Turki so razbijali mala vrata, katera so hlapci tiščali zaslonjena, glavar pa je vpil s svojimi tremi pajdaši, naznanjaje vojakom zunaj, da je še živ.

92

Šele cigan je končal boj na dvorišču, priplazivši se od strani janičarju pod nož, da ga je spodnesel. In potrebno je bilo veliko truda, preden so vklenili silovitega janičarja. Ko so Turki videli, da je poglavar ujet, se srditeje so napadli. Hlapci branili so se to noč hrabro in, ko se je žarila danica jutru, bili so Turki odbiti.